

УМНАТА СТАРИЦА

Превод от японски: Красимира Маврова, —

chitanka.info

Живял много отдавна в една страна горделив и капризен господар.

Веднъж той заповядал да поставят из цялата страна дървени табели със следната заповед: „Да се изпратят на заточение всички старци преминали 70 години“.

Като видели тази заповед, всички хора от страната много се уплашили. Стари хора имало в почти всяка къща. Имало и на 70 години и на 80 години и на 90 години. Всички онези, които имали възрастни родители били разгневени.

— Колко е лош нашият господар. Ужасно е да изпрати далеч от дома всички възрастни хора — говорели си те, но не могли да се борят със заповедта на господаря. Всички страдали от нейната безчовечност.

Младият дърводелец Госаку също имал майка, която била на 70 години. И той трябвало да се подчини на заповедта и един ден казал на майка си:

— Скъпа майко, трябва вече да тръгваме.

Качил майка си на гърба си и излязъл от къщи. Под светлината на пълната луна ясно се виждала планината, в която Госаку смятал да остави майка си.

— Ще те скрия в планината — казал той и закрачил натам. Планинската пътека била тясна и стръмна. Той не знаел добре, накъде да върви и често се лутал, но продължавал да се изкачва нагоре.

Майка му от време на време отчупвала по някоя клонка от дърветата, под които минавали.

— Майко, ако правиш така, ще те сваля от гърба си. Моля те, дръж се здраво за мен.

— Добре, добре. Виж колко е хубава луната — отговаряла майката и продължавала да чупи клонки и да ги хвърля на земята. Найсетне стигнали върха.

Госаку събрал трева и сложил майка си да седне върху нея.

— Майко, не те ли болят краката? — попитал я той загрижено.

— Не. Тук е меко и се чувствавам много удобно.

Майката и Госаку се спогледали. Старата жена се усмихнала, а от очите на сина ѝ потекли сълзи.

— Майко, прости ми — повтарял той. — Аз те оставям тук, но това, което заповяда нашият господар, е много жестоко. Но ако бяхме

останали в селото, хората на господаря щяха да ме арестуват, а теб щяха да изпратят на заточение. Не искам да се връщам в селото. Хайде отсега нататък да живеем тук двамата. Тук няма къща, няма завивки. Но ти потърпи. Аз всеки ден ще ти нося храна. И ти няма да гладуваш.

— Не се безпокой за мен, синко.

Майката добре знаела заповедта на господаря за заточението на всички старци.

— На мен няма да ми е трудно да остана тук сама. А ти бързо се връщай в селото. Ако не можеш да намериш пътя, гледай надолу. Аз късах клонки от дърветата и ги пуцах на земята, за да оставя знак, откъде сме минали. Следваш ли хвърлените клонки, няма да се заблудиш. Тръгвай назад и се пазй.

— Добре, майко. Ще дойда утре вечер и ще донеса храна.

Госаку оставил майка си и тръгнал надолу сам. Вървял, следвайки нахвърляните от майка му клонки и без да се заблуди успял бързо да се завърне в селото.

Но майка му я нямало в къщи и той се чувствувал тъй самотен, че не могъл да заспи. Излязъл на верандата и се вгледал в тъмния силует на планината. Над нея ярко светела луната.

„Сега мама сигурно седи върху купчинката трева и зъзне от студ“ — мислел си той и безпокойството му се засилвало още повече. След малко се изправил.

— Майко, майко — прошепнал с мъка в сърцето и с бързи стъпки се отправил обратно към планината.

— Мамо, дойдох да те взема и да се върнем заедно в къщи — казал задъхан Госаку като стигнал до мястото, където оставил майка си.

— Каквото и да се случи, аз няма да те оставя повече тук. Моля те, върни се с мен в къщи.

Майката се съгласила и двамата се отправили обратно към селото.

Като се върнали, Госаку изкопал в земята под къщата скривалище за майка си. За да не разберат господарските чиновници, той направил това тайно от всички в селото. Ако те по някакъв начин разберели за скривалището, щели да заловят майка му и да я изпратят на заточение.

Той успял да запази своята тайна и никой не узнал за скривалището. Госаку тайно носел на майка си храна. Понякога ѝ разтривал раменете и краката, разказвал ѝ интересни истории и така я утешавал в нейната самота.

Веднъж господарят на съседната страна изпратил вестonosец с писмо до владетеля на царството, в което живеел Госаку. В писмото пишело: „Искам да ми изпратиш въже, направено от пепел. Ако не можеш да направиш такова въже, ти заповядвам да напуснеш страната. Не го ли сториш доброволно, ще те нападна с голяма войска.“

Съседното царство било голямо и имало многобройна войска. Дори и да нападнал съседа си нашият владетел нямало да може да го победи.

— Това, което иска съседният владетел е невъзможно. Дали ще се намери някой в моята страна, който да успее да направи въже от пепел — казал уплашен господарят на своите велможи.

— Трябва да разгласим из цялата страна, че който донесе връв, направена от пепел ще бъде добре възнаграден — си говорили царедворците и веднага заповядали да се поставят из всички градове и села в страната известия за господарската воля.

Госаку също видял тази нова заповед. Казал за нея на майка си, а тя го посъветвала:

— Отначало връвта трябва да се натрие със сол и после да се запали. След като изгори тя ще се превърне в пепел, но ще запази формата си. Ето така може да се получи въже от пепел.

Госаку направил точно така, както го научила майка му и връвта от пепел била готова. Когато я занесъл в замъка, господарят много се зарадвал.

— Браво. Това наистина е въже от пепел. Заслужаваш награда — казал му той и заповядал да дадат на Госаку много пари.

С получената награда добрият син купил на майка си много подаръци.

Съседният владетел много се учудил като видял връвта от пепел, но не след дълго изпратил втори вестonosец. Пратеникът носел със себе си едно топче. В него бил издълбан проход с различни извивки. Съседният цар искал през това топче да се наниже конец. Ако неговият съсед не можел да стори това — заплашвал той отново, както и първия

път — то той трябвало да напусне престола, иначе щял да бъде нападнат и убит.

Изплашен, господарят на малкото царство не можел да измисли как през един извит проход в топчето може да се наниже конец. Нямало какво друго да направи, освен да разгласи за това из цялата страна.

„Който може да наниже конца в топчето, да се яви в замъка. Ще бъде добре възнаграден. Наградата ще бъде по-щедрa от предишния път“ — така пишело на дъската, на която изписвали царските заповеди.

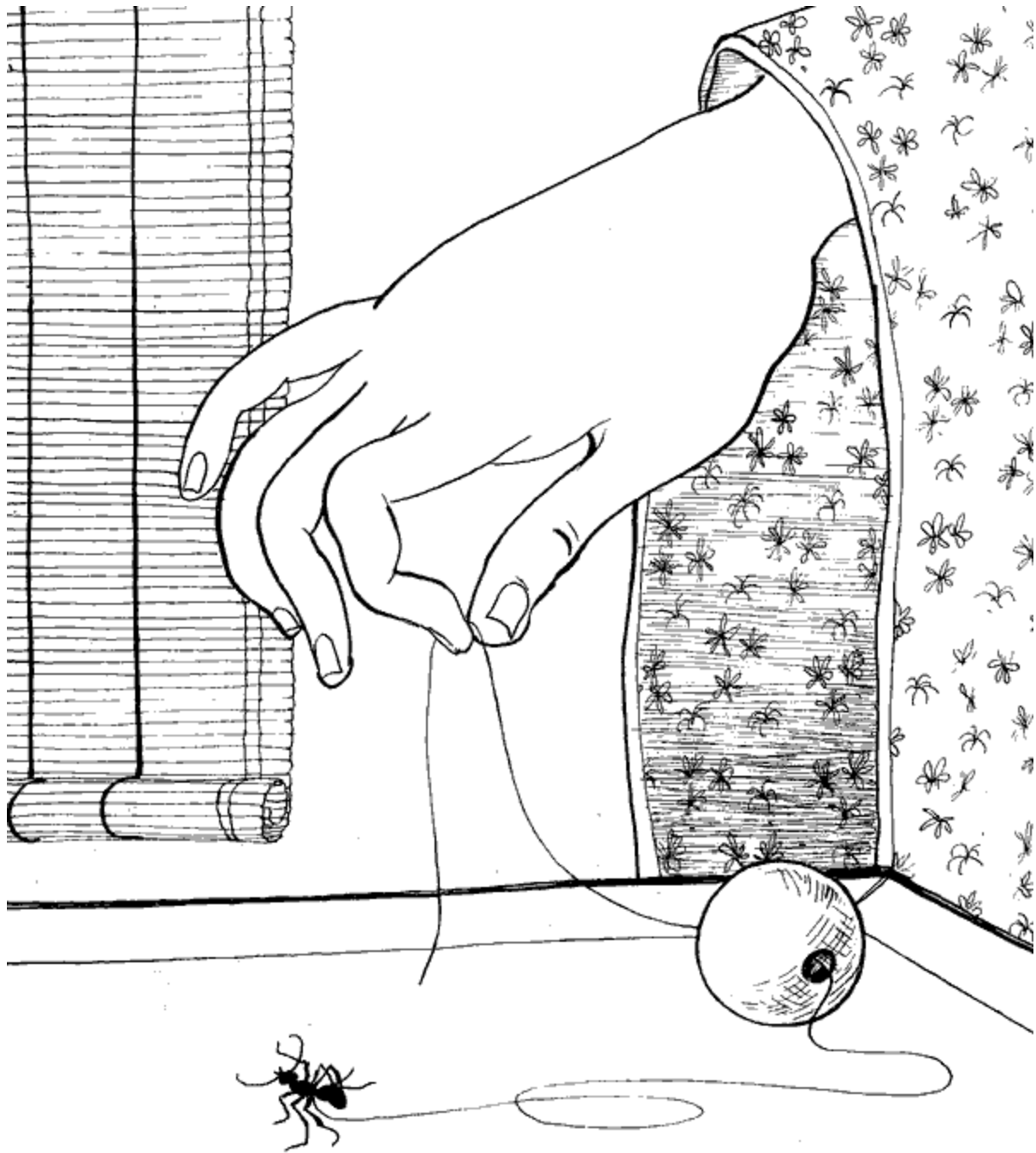
Госаку прочел новото искане на господаря и на следващия ден отишъл в замъка.

— Дошъл съм, за да нанижа конца в топчето — казал той като се явил пред господаря си.

— Разбира се, заповядай, заповядай! — разтичали се царските слуги и му донесли топчето и конца, а след това застанали около него, любопитни да видят как ще го направи.

Госаку бил донесъл със себе си една мравка, която хванал по пътя. Той завързал конца за телцето ѝ. После точно пред изхода сложил малко мед и пуснал мравката от другата страна.

Като усетила мириса на мед, на нея и се приискало да си похапне и бързо влязла в дупката. Тъй като била мъничка, можела съвсем спокойно да премине през прохода, независимо от заплетените му извивки. Не след дълго тя се показала от другата страна и така конца бил умело нанизан през извития проход.

— Браво, Госаку. Ти си много умен и съобразителен момък — казали господарят и неговите помощници, възхитени от начина, по който той се справил и с двете трудни задачи. Госаку отново получил обещаната награда и с нея купил на майка си още по-хубави подаръци.

Но съседният владетел не се отказал от намерението си да завладее престола на своя съсед и изпратил трети свой пратеник с нова

задача, много по-трудна от предишните две. „Искам да ми направиш барабан, който да барабани без никой да го удря. Барабан — самосвир. Ако не ми изпратиш такъв барабан ще превзема страната ти“ — заплашвало и третото писмо.

Барабан, който никой да не удря, а да барабани! Такъв вълшебен барабан в замъка нямало. Дори и цялата страна да се претърси, такъв барабан едва ли щял да се намери.

— Повикайте Госаку! Той е най-умният момък в цялото царство. Може би ще успее да направи и вълшебен барабан — казал най-сетне господарят.

Слугите му се качили на конете и се отправили към дома на Госаку.

— Молим те, много те молим! — говорели му те, след като му разказали за третата задача, дадена на господаря им от съседния владетел. — Ако не направиш такъв барабан, всички ще бъдем изловени от неприятелската армия — първо ще хванат господаря, после нас, а накрая и вас. Направи го заради всички. Напрегни ума си. Много те молим.

Така му се молели царските хора и му се кланяли до земята.

— Почакайте 2–3 дни. Аз сам ще дойда в замъка — казал им Госаку и ги отпратил. После слязъл в скривалището под земята.

— Мамо, случи се нещо ужасно — казал той с въздишка.

— Всичко чух. Разговорът ти с царските хора достигаше до тук. Не се безпокой. Аз ще те науча, как да направиш такъв барабан — отговорила майката на Госаку, като се усмихнала на неговата тревога. После му казала как да направи барабан, който сам барабани.

След три дни с готовия барабан под мишница Госаку се отправил към замъка.

— Ето го барабана, който искахте. Не го удряш, а сам барабани — казал Госаку и поставил барабана пред своя господар. И колкото и странно да било, той започнал да гърми — бум-бум, бум-бум, без никой да го е ударил.

Господарят бил изумен. Пратеникът също бил удивен.

„Невероятно — мислел си той. — Аз ще разкажа за това на моя господар. Това наистина е барабан, който сам барабани. В тази страна има изключително умни хора. Ако моят господар изпрати войската си,

сигурно ще бъде победена. Опасно е да се воюва с тази страна“ — и пратеникът веднага си заминал, за да спре нападението.

Така съседният владетел престанал да заплашва страната. Господарят горещо благодарил на Госаку.

— Благодарение на теб бях спасен и аз и царството ми. Искам да ти дам това, което най-много желаяш. Кажу ми, какво е твоето най-съкровено желание?

— Имам само едно желание.

— И какво е то?

— Да подарите живота на майка ми — признал чистосърдечно Госаку и погледнал умолително господаря си. — Не аз измислих как да се направи въже от пепел и как да се провери конеца в кълбото. И барабана, който сам барабани, направих точно така, както ме посъветва майка ми. Тъй като тя е на 70 години, трябваше да бъде изпратена на заточение. Но на мен ми стана жал за нея и аз направих скривалище под земята. Моля ви, смилете се над нея. Това е моята молба. Не искам друга награда.

— Колко интересно. Така било, значи — казал изненадан господарят и потънал в размисъл.

После извадил рязко меча си и пробол барабана. С бръмчене от вътре излетели рояк пчели.

— Разбрах най-сетне как си го направил. Преди да зашиеш кожата на барабана си пушал вътре тези пчели. Те са искали да излязат навън, и затова са се щурвали насам-натам в барабана. И в своя летеж са се удряли в изпънатата кожа и така изглеждаше, че барабанът барабани сам. Наистина старицата умно го е измислила.

— Да, точно така, господарю. Всичко това измисли майка ми. „Сигурно нашият господар се измъчва много от заплахите на съседния владетел. Жал ми е за него“ — говореше ми тя. Имам много добра майка. Моля ви, господарю, пощадете я. Не я изпращайте на заточение.

Господарят се приближил до Госаку и тихо му казал:

— Върни се спокойно в къщи. И предай на майка си, че и благодаря. Ще заповядам да се отмени заточението. От сега нататък за всяка трудност, която се появи, ще се съветвам с нея. Ти също се грижи добре за майка си. Тя не трябва повече да живее в тази стая под земята. Веднага я изведи от там. Ще приготвя и подаръци за нея. Вземи ги със себе си, когато тръгнеш към къщи.

От този ден нататък заточението на старците било прекратено. Дори нещо повече. Новата господарска заповед гласяла: „Никой не трябва да се отнася непочтително към старците. Който се държи грубо с тях, да бъде изпращан на заточение.“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.